

Riječ uredništva

Ovim, šestim po redu brojem našega časopisa, zaključujemo i njegovo treće godište, nastavljajući i razvijajući temeljnu koncepciju koju smo najavili u prvom broju. Jedna od njezinih sastavnica je i upoznavanje s radom i djelima čovjeka po kojemu smo časopis i nazvali, a posebice s njegovim manje poznatim i široj stručnoj javnosti teže dostupnim radovima. Tako u ovom broju — u rubrici *Prilozi* — objavljujemo *prvi* politički Pilarov rad, objavljen pod pseudonimom *Zajedničar*, polemički intoniranu studiju o Hrvatskoj narodnoj zajednici i njezinu odnosu s vrhbosanskim (sarajevskim) nadbiskupom Josipom Stadlerom. Studiju je za tisak pripremio Zlatko Matijević. S obzirom na kompleksni problem o kojemu je u tome tekstu riječ, uvodno tiskamo i kritički prikaz toga Pilarova djela (iz pera povjesničara Jure Krište), koji pomaže i razumijevanju kasnijeg Pilarova političkoga djelovanja i pozicije. U *Rasprava* Zlatko Matijević izlaže u čemu su se razlikovali pristupi Isidora Kršnjavija i Roberta W. Seton-Watsona o hrvatskoj politici u doba banovanja Pavla baruna Raucha, koje je razdoblje do sada bilo uglavnom jednostrano osvjetljavano. Drugi tekst u istoj rubrici posve je drugačijeg značaja: američki povjesničar James J. Sadkovich načelno se kritički sukobljuje s metodologijama koje su — u proučavanju i interpretaciji povijesnih zbivanja — vođene postmodernističkim teorijama a onda isti problem opredmećuje na primjerima djelovanja prvoga hrvatskog predsjednika i ratovima u bivšoj Jugoslaviji, polemizirajući istodobno s brojnim autorima koji su o tome pisali. Kako je riječ o važnim pitanjima nedavne prošlosti, rad je, u najmanju ruku, dostatno poticajan za daljnju raspravu. U rubrici *Grđa* ponovno se vraćamo Ivi Pilaru, te prvom objavom njegova pisma Emiliju pl. Laszowskom ukazujemo na širinu njegovih interesa, jer je riječ o ulozi plemstva u hrvatskome društvu. Pismo je za objavu priredio i uvodnim tekstom popratio Stjepan Matković. Nova je rubrika — *Obljetnice* — posvećena, kako autor, T. Jonjić piše, »neprolaznim vrijednostima starčevićanske ideologije«, a tekst je pisan u povodu izlaska iz tiska zbornika radova »Pravaška misao i politika«. Ni u ovom broju nisu izostale stalne rubrike prikaza novih knjiga i *Kronika*.

U Zagrebu, prosinca 2008.